

Armin Laschet - Tysklands ”next Mutti”?

Af Lykke Friis, direktør Tænk tanken Europa

Stedet er Aachen, Tysklands vestligste storby og residensby for Karl den Store. [På scenen står en storsmilende Armin Laschet](#) iført en hat, der ville gøre sig godt til en dansk nytårsfest og en stor orden hængende på den lidt for runde mave. Ministerpræsidenten fra Nordrhein-Westfalen er lige bedre hædret med den i karnevalskredse meget eftertragtede ”orden imod den brutale alvor” ([Wider den tierischen Ernst](#)). 450 kilometer mod øst i byen Erfurt er den politiske alvor imidlertid mere end brutal. Godt et år efter sin udpegelse som kansler Merkels foretrukne afløser, kæmper Annegret Kramp-Karrenbauer (AKK) for sit politiske liv. Efter delstatsvalget i Thüringen i efteråret 2019 har den lokale afdeling af CDU besluttet sig for at ignorere AKK og Merkels formaninger om ikke at samarbejde med det højreorienterede Alternative für Deutschland (AfD) - det dårlige selskab i tysk politik, som ingen må lege med. Sammen med AfD stemmer CDU’erne i februar 2020 på en liberal ministerpræsident og afslører dermed, at AKK ikke har styr på tropperne.

Mens AKK kaster sig ind i bilen til Erfurt for at få CDU’erne til at makke ret, gør Laschet sig klar til at tale i Aachen. At dømme på hans punchline skulle man næsten tro, at han allerede har fældet dom over AKK’s desperate redningsforsøg. ”Hvem kan være Tysklands ’next Mutti’?”, lyder det fra scenen. Og er Tyskland efter 16 år med Merkel overhovedet klar til en ”mandlig Kanzlerin?”. Salen koger, og de begejstrede Aachener råber taktfast i kor op mod bysbarnet: ”Armin, Armin, du må stille op”. ”Nein, nein, nein, nein. Mig? Sikke noget sludder”, lyder det beskedent fra Laschet. Bemærkningen er dog alt andet end impulsiv. Taleskribenten, der har hjulpet Laschet med talen, har nemlig indlagt en kunstpause, inden der på teleprompterne står ”nein, nein...”.

Hvis AKK i Erfurt modtager bulletiner fra Aachen, kan hun kun tolke det som et forsøg på at save i hendes i forvejen vakkelvorne stol. Og da talen få dage efter transmitteres forskudt på tysk ZDF, fremstår Laschet som en dronningemorder. Få timer inden udsendelsen starter, har AKK netop kastet håndklædet i ringen og meddelt sin afgang som CDU-formand. Hermed er kampen om, hvem der skal blive Merkels arvtager skudt i gang på ny. Hvor Laschet i oktober 2018, da Merkel gik af som formand, undlod at stille op, er han [denne gang klar til at gribe ud efter magten](#). I slutningen af februar erklærer Laschet sit kandidatur fra podiet i Bundespressekonferenz i Berlin. Til alles overraskelse er han imidlertid ikke alene. Han har formået at overtale den populære og langt mere højreorienterede sundhedsminister Jens Spahn til at stille op som sin næstformand.

Den 16. januar 2021 i det corona-tomme messecenter Hub27 i Berlin er Laschets humør næsten på højde med karnevalsfesten i Aachen. I formandsvalget har han nemlig opnået flere stemmer end sine to konkurrenter Friedrich Merz og Norbert Röttgen, som pudsigt nok begge, ligesom Laschet, kommer fra Nordrhein-Westfalen. Men hvem er den politiker, der i sin [kandidattale](#) sagde ”Jeg er Armin Laschet, og mig kan I stole på”? Og hvad er egentlig hans chancer for at blive Tysklands (og for den sags skyld også Europas) ”next Mutti”?

Fra Ruhr til Rhinen

Lorelei, Kölner Dom, det fashionable Düsseldorf, den gamle regeringsby Bonn og en sejltur op ad Rhinen. For de danskere, der for længst har opdaget, at Tyskland er et fantastisk ferieland - og ikke blot et gennemkørselsland til det varme Italien - er disse seværdigheder velkendte. Mange forbinder dog ikke nødvendigvis seværdighederne med delstaten Nordrhein-Westfalen (NRW), men snarere med Rhinlandet. Langt færre danskere har besøgt den anden del af den store delstat, nemlig Ruhr-distriktet. Her er det ikke turistdestinationer, men kulminer og tung industri, som kemi og maskiner, der kendetegner området. Tag bare byer som Dortmund, Leverkusen, Oberhausen og Gelsenkirchen. I Tysklands største delstat med 18 mio. indbyggere, der som selvstændigt land kunne være den 6. største økonomi i Europa, skal man pr. definition kunne bygge bro: Mellem Ruhr og Rhin, mellem rig og fattig, land og by samt sushi i Düsseldorf og *Bratwurst* i Bochum.

Og det er præcist det, som kendetegner den 59-årige Laschet - han er først og fremmest en brobygger, der går efter at holde sammen på partiet og delstaten. Det er derfor ikke fra ham, man skal forvente skarpe ideologiske taler med den ofte efterspurgte kant. Eller som han sagde i sin kandidattale med en slet skjult hentydning til den mere konservative Friedrich Merz og AfD, "Alle kan polarisere. Det er let nok. Man skal bare sprede gift gennem de sociale medier. Det vanskelige er at samle og finde midten."

Én af de politikere, der har samarbejdet længst med Laschet, indenrigsminister Herbert Reul i NRW, har fremsat følgende karakteristik af Laschet: "Han er én, der lytter, en der binder folk sammen. Han egner sig ikke til skyttegravskrig". En anden ven fremfører, at Laschet ikke er en person, der husker rygnummeret på den spiller, der sparker ham ned - for bagefter selv at tage hævn, når dommeren kigger væk!

Ganske tankevækkende har Laschet igennem hele sin karriere udmærket sig ved at samle venner og fjender omkring sig. I regeringen i NRW har han fundet plads til "Law and Order"-hardlinereren Reul, en tyrkisk født minister og en liberal erhvervsminister. Også hans to modkandidater ved CDU-valget havde han tidligere rakt ud til. Merz fik jobbet som hans Brexit-rådgiver, mens Laschet hjalp Röttgen, der ellers havde fravristet Laschet formandsposten i CDU, med at blive formand for Udenrigspolitisk Nævn i Forbundsdagen. Sidst men ikke mindst valgte han som nævnt Jens Spahn som "running mate" - på trods af, at han under Laschets seneste valgkamp i NRW havde skabt store vanskeligheder ved bl.a. at foreslå en "islam-lov".

Som en logisk konsekvens af evnerne som brobygger kan Laschet både samarbejde med det liberale FDP og De Grønne. I NRW regerer han som den eneste CDU-ministerpræsident sammen med FDP samtidig med, at han har tætte forbindelser til De Grønne. Relationen til De Grønne går tilbage til det gamle Vesttyskland, hvor Laschet tilhørte den såkaldte "Pizza-connection". Gruppen bestod af yngre CDU'ere og politikere fra De Grønne, der mødtes på den italienske [restaurant Sassela](#) i Bonn, der lidt forvirrende faktisk kun havde pasta og ikke pizza på menukortet. En anden pudsighed er, at restauranten også var en af kansler Helmut Kohls foretrukne spisesteder. Modsat den store kansler opholdt de unge politikere sig imidlertid i et baglokale, hvor skal de skulle passere både køkken og lagerummet med Pellegrino og litervis af olivenolie for at komme frem.

Selv om Laschet, helt som Merkel, ser sig selv som en pragmatisk brobygger, der i høj grad også er villig til at følge folkestemningen, er der også grænser. Som den fodboldelskende læser vil kunne nikke genkendende til, er NRW delstaten med flest fodboldklubber i første Bundesliga - Arminia Bielefeld, BVB Dortmund, 1. FC Köln, Bayer 04 Leverkusen, Borussia Mönchengladbach og [Schalke 04, hvor danske Ebbe Sand stadig er en folkehelt](#). Ikke desto mindre bekender Laschet sig offentligt til den klub alle hader, nemlig Bayern München. Det har uden tvivl kostet ham mange stemmer ved delstatsvalgene. Men han har ikke desto mindre hold fast ved Bayern-klubben. Med til billedet hører dog, at han ofte også finder vej til den lokale, lavere rangerende klub, Alemannia Aachens tribuner.

”Min far var minearbejder”

Selvom Laschet regerer i Düsseldorf og generelt opfattes som en jovial *Rheinländer* med hang til *Kölsch* og *Riesling*, appellerer han også til vælgerne i Ruhr-distriktet. I sin kandidattale lagde han fra land ved at betone, at hans far Heinz var minearbejder. Og 1.000 meter under jorden gælder det, ligesom i politik, om at kunne stole på hinanden!

Ikke overraskende brugte han også mere tid på at tale om udfordringen ved at udfase kul end på grøn energi. Ordet klima findes da også kun én gang i Laschets og Spahns såkaldte moderniseringsudspil, [#impulse2021](#). Det fik hurtigt den tyske talsperson for *Fridays for Future* til at tage til genmæle, ”Inden for klimapolitikken er der ikke brug for et weiter so”. Lignende toner lød fra De Grønne.

Som et tegn på, at Laschet dyrker sit ”*einer von Euch*”-image, har han boet hele sit liv i Aachen-Burtscheid med 35.000 indbyggere. I årtier har holdt til i det samme rækkehus, med den samme hustru, Susanne, som han mødte i byens børnekor og med den græske Taverne Lakis som den foretrukne restaurant - udover pølseboden. Modsat sine to konkurrenter til formandsposten, Merz og Röttgen, er han i den grad en politiker, der består den altafgørende *Bratwurst*-test. Med andre ord - han ser ud som om, han virkelig nyder at sætte tænderne i en Bratwurst. Det eneste punkt, hvor han adskiller sig fra den menige tysker - *Normalverbraucher* - er påstanden om, at han mener, at hans stamtræ går tilbage til Karl den Store!

Laschet-ægteparret har tre børn, hvor den ene søn, Joe Laschet udmærker sig ved at være en succesrig ”influencer” på det sociale medie, Instagram. Det er derfor takket været ham, at Laschet også er ganske ferm på de nye sociale medier.

Ligesom mange i NRW er Laschet troende katolik, og han har sågar over flere omgange arbejdet for katolske aviser og forlag. I den fase, hvor man igen kunne rejse under corona-krisen, valgte han at tage på pave-besøg i Rom. Netop den tætte forbindelse til den katolske kirke, modsat protestanten Merkel, er noget, som går rent ind i CDU, der fortsat er domineret af katolikker.

Den evige to'er

Da Laschet blev udmærket med den fornemme orden i Aachen, koketterede han med, at det var én af de første succeser, han havde opnået uden først at være blevet nummer to. Laschets vej til toppen har mildest talt været fyldt med sten, hvilket også gør, at han - ligesom Kohl - ofte har været stærkt undervurderet. Ikke uden grund titulerede ugemagasinet *Der Spiegel* efter landsmødet derfor den nye CDU-formand som *Armin Kohl*. F.eks. røg han ud af Forbundsdagen i 1998 efter kun én periode. Hans største nederlag var i 2012, da miljøminister Norbert Röttgen

bogstaveligt talt fløj ind fra Berlin og på overbevisende facon fratog Laschet posten som formand for CDU-NRW i et kampvalg.

Med reference til operetten Flagermusen - "*Lykken er, hvis man glemmer det, man ikke kan ændre*" - har Laschet imidlertid hele tiden formået at gøre comeback. Da han i februar 2020 stillede op som CDU-formand, kunne han ikke desto mindre fremvise et mere overbevisende CV end sine to kombattanter. Hvor Röttgen tabte delstatsvalget med et brag og efterfølgende blev fyret som miljøminister, og Merz som aldrig har været mere end gruppeformand for CDU, kunne Laschet fremføre, at han var regeringschef i Nordrhein-Westfalen - og at han igen i modsætning til de to andre rent faktisk havde vundet et afgørende valg, nemlig i 2017, hvor han slog den ellers populære ministerpræsident Hannelore Kraft (SPD).

Fuldblodseuropæer

På trods af at Angela Merkel i slutningen af sin politiske karriere roses til skyerne for bl.a. det netop overståede tyske EU-formandskab, er forkærligheden for EU tillært. Ganske vist blev kansleren født i Hamborg, men hun tilbragte de første 36 år af sit liv bag Jerntæppet i Quitzow, Templin, Leipzig og Østberlin. Under Den Kolde Krig var det USA, som var den unge Merkels demokratiske ledestjerne. Trods sine 16 år ved magten har hun aldrig holdt en følelsesladet tale om EU, ligesom hun for længst har meddelt, hvor hun vil tilbringe en del af sit otium - i en bil ved Rocky Mountains, med gemalen Dr. Sauer ved sin side og med Bruce Springsteen på bilanlægget.

Selvom Laschet over lange strækninger vil fortsætte Merkels politik og selv bruger udtrykket "*immer weiter so*", er forholdet til Europa en af de største forskelle på de to. Armin Laschet er fuldblodseuropæer og har fået den europæiske integrationsproces ind med modermælken. Er man i tvivl, skal man bare finde Aachen på et landkort. Byen befinder sig i trekantsområdet mellem Tyskland, Holland og Belgien. Under hele sin opvækst cyklede Laschet og hans brødre til Holland for at hoppe i et badeland. Ligesom for Martin Schulz, SPD's tidligere kanslerkandidat, er det en selvstændig gevinst, at borgerne i regionen ikke længere ved, hvornår den ene nationalstat ophører, og den anden begynder. Det afgørende er regionen og det grænseløse Europa.

Coronakrisen er en klar illustration af, at dette ikke kun er noget, politikerne hylder om søndagen, men også værner om til hverdag. Som den eneste ministerpræsident i Tyskland kæmpede Laschet indædt for, at grænserne til Belgien og Holland skulle forblive åbne. På dagen, hvor det lykkedes, bad Laschet sin chauffør om at køre ham ned til en hollandsk-tysk grænseovergang. "Kampen har båret frugt. Grænserne forbliver åbne", lød det fra Laschet. I samme dur var Laschet én af de få CDU-politikere, der under hele flygtningekrisen, støttede Merkels kurs og afviste, hvad han betegnede som "grænsebomspolitik".

Da han røg ud af Forbundsdagen i 1998, var det alt andet end overraskende, at han prøvede lykken i Europa-Parlamentet (1999-2005). Her faldt han hurtigt til, fik oparbejdet et stort europæisk netværk og fokuserede primært på EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Han var derfor meget i tvivl, da ministerpræsidenten i NRW i 2005 tilbød ham en ministerpost, som han dog takkede ja til.

At Laschet virkelig brænder for det europæiske, fremgår i høj grad også af hans tid som ministerpræsident. På den sikkerhedspolitiske konference i München i 2020 kritiserede han Merkel for ikke have svaret på Emmanuel Macrons mange visionære taler om fremtidens EU. I en slet skjult kritik af Merkel kastede han sig også ud i en lang enetale om, at Helmut Kohl med euroens tilblivelse havde været en visionær europæer.

I 2019 blev Laschet udpeget til forbundsregeringens ansvarlige for det kulturelle forhold mellem Tyskland og Frankrig (*Regierungsbeauftragter*). I modsætning til forgængerne på den post har Laschet kastet sig entusiastisk ind i opgaven og er nærmest blevet en slags skygge-europaminister. Da Notre Dame brændte, stod Laschet foran kirken, ligesom han har taget initiativ til flere samarbejdsaftaler, der skal styrke sprogkompetencerne i regionen. Da corona-krisen for alvor rasede i Frankrig, var NRW blandt de første delstater, der tog imod franske Covid-19 patienter. Og naturligvis var Laschet heller ikke bleg for at offentliggøre Præsident Macrons takkebrev, der viste, at de to er på fornavn - *Cher Armin*.

At Laschet som kansler vil sørge for at smøre den fransk-tyske integrationsmotor, fremgår også af hans "moderniseringspapir". Blandt vigtige områder peger han på en styrkelse af EU's eksterne grænsekontrol, Frontex, og den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Afsnittet i papiret hedder "Mere mod i Europapolitikken; mere selvtillid i verden".

Türken Armin

Fængende øgenavne har det med at hænge fast som tyggegummi under en gummisko. Tag bare Gucci-Helle. Eller Lille Lars fra Græsted. Det har Armin Laschet også måtte sande. Da han fra 2005-10 var den første integrationsminister i Tyskland, fik han øgenavnet *Türken Armin*. Årsagen var, at han bl.a. betegnede det som en livsløgn, at Tyskland ikke var et indvandrerland (*Einwanderungsland*). Derudover erstattede han stigmatiserende udtryk som "udlændinge" eller "borgere med migrationsbaggrund" med begrebet "indvandrerhistorik". Hans overordnede pointe var, at Tyskland havde brug for arbejdskraft, f.eks. i kulminerne, og titlen på en af hans bøger blev derfor "*Aufsteigerrepublik - tilvandring som en chance*". I mange år skrev Laschet lørdagsklummer i den tyrkiske avis Hurriyet, ligesom han tog afstand fra at skære alle muslimer over en kam: "Som katolik skal jeg da heller ikke retfærdiggøre mig selv, hver gang IRA udøver et terrorangreb i Nordirland".

Da øgenavnet *Türken Armin* bed sig fast, gjorde Laschet en del for at påpege, at han kun var åben over for de udlændinge, der var villige til at arbejde og respektere samfundsnormerne i Tyskland. Det førte bl.a. til en markant indsats mod de arabiske kriminelle familieklaner i NRW og udpegelsen af Herbert Reul som indenrigsminister, der er én af Tysklands hårdeste "law and order"-politikere. I samme dur lod han sig rådgive af Wolfgang Bosbach, en markant kritiker af Merkels flygtningepolitik.

At Laschet fortsat profilerer sig på medmenneskelighed fremgik, da han under Covid-19-krisen besøgte flygtningelejren på Lesbos. På trods af at Laschet er indgået i en formandsduo med Jens Spahn, der fik sit politiske gennembrud på at gå imod Merkels flygtningepolitik, er deres moderniseringsudspil forbavsende tavst om udlændingepolitikken. Dog finder man besværgelser om, at den indre sikkerhed og politiet skal styrkes, og at de kriminelle klaner skal bekæmpes.

Business über alles

I 2019 offentliggjorde ugemagasinet *Der Spiegel* et opsigtsvækkende interview med ex-kansleren Gerhard Schröder og Armin Laschet. Selve kombinationen fik mange til at spærre øjnene op, og øjenbevægelserne blev ikke mindre, da Schröder følte sig kaldet til at fremføre, at Laschet har evnerne til at blive kanslerkandidat. For hvorfor tale en CDU-konkurrent op? Svaret behøvede man nu ikke lede længe efter. I hvad, der lugtede af et "noget for noget", understregede Laschet, at han på mange punkter var enig i Schröders forkærlighed for Rusland og Putin. Som bekendt har Schröder udviklet sig til en slags cheffobbyist for det russiske energiselskab Gazprom og den kontroversielle gasledning Nordstream 2. "Tyskland skal være åben for Rusland", og "ingen store problemer kan løses uden Rusland", lød det fra Laschet i interviewet. Efter interviewet slog Laschet på et møde i et russisk-tysk forum til lyd for, at Vesten, ligesom under Den Kolde Krig, skulle fastholde en dialog med Rusland.

Allerede inden interviewet havde Laschet gjort sig bemærket, som det tyskerne kalder en "*Putin-Versteher*". I 2018 mente han, at der ikke var klare beviser for, at Rusland stod bag giftangrebet på den tidligere russiske spion Sergej Skripal og hans datter. Efter "folkeafstemningen" på Krim mindede Laschet om, at 1.200 virksomheder i NRW handler med Rusland, ligesom NRW får 40 pct. af sin gas fra Rusland.

I samme periode har Laschet gjort sig bemærket ved ikke at tage 100% afstand fra Præsident Assad i Syrien. I forsvarskredse i Tyskland er det heller ikke gået stille af, at Laschet har nægtet at støtte AKK's ambitioner som forsvarsminister om, at Tyskland skal løfte mere forsvarspolitisk i verden. Set i det lys kan man allerede høre Præsident Bidens opgivende suk over, at Tyskland igen-igen ikke vil bruge de i NATO aftalte 2 pct. af BNP på forsvarsudgifterne. Udover Rusland, Syrien og forsvarspolitikken har kritikere, som f.eks. Norbert Röttgen også udtrykt skuffelse over, at Laschet åbenbart forsat er villig til at tillade, at den kinesiske techgigant Huawei kan byde på det tyske 5G-netværk.

Selvom Laschet efterfølgende har kaldt Assad for en krigsforbryder og betegnet Rusland som en aggressor, hænger der mildest talt en del spørgsmålstejn over hans udenrigspolitik. Vil han lade sig inspirere af Schröder og ty til en "*business über alles*"-refleks, og hvor "*gemütlich*" vil han være over for Putin? Flere tænketanke har her allerede opfordret Laschet til at alliere sig med Röttgen, der har udviklet sig til en slags skygge-udenrigsminister med en langt stærkere profil end den egentlige udenrigsminister, Heiko Maas (SPD).

Aber kann er Kanzler?

Laschets valgsejr over Hannelore Kraft i 2017 er uden tvivl ét af hans mest overbevisende argumenter for at blive kansler. "Jeg kunne slå Hannelore Kraft" - og det vel at mærke, selv om han længe var langt bagud i målingerne, og at Röttgen efter en kaotisk valgkamp havde lagt partiet i ruiner. Trods hans zigzagkurs under Coronakrisen, hvor han ofte ikke har kunne finde ud af, om han støttede stramninger eller en opblødning af restriktionerne, mener de fleste iagttagere, at han er vokset med rollen som ministerpræsident.

Flere peger dog på, at hans afslappede Rheinländer-mentalitet med højt humør og levemands-attitude er hans akilleshæl. I 2015 blev han hvirvlet ind i eksamensgate, hvor han som mangeårig ekstern lektor pludselig ikke kunne finde en kopi af listen over karakterer, som han

bestemt mente at have fremsendt til læreranstalten. Den ene modsatrettede forklaring tog den anden, og helt galt gik det, da det pludselig viste sig, at studerende som ikke havde taget eksamen, alligevel fik en standpunktskarakter. Sagen kunne have skadet Laschets troværdighed, men han blev betragtet som en for "lille fisk" i tysk politik til, at sagen for alvor begyndte at rulle blandt hovedstadsjournalisterne i Berlin. Laschet droppede tjansen som ekstern lektor, men fremadrettet vil selv den mindste fejl på regeringskontoret i Düsseldorf blive endevendt, ligesom gamle sager som eksamensgate med usvigelig sikkerhed vil dukke op til overfladen igen.

At han til tider kan virke lidt distraet med for mange bolde i luften, vidner en sommerferie i Portugal om. Her formåede han åndsfraværende at falde pladask i sommerresidensens pool, mens mobiltelefonen var klæbet til hans øre. I ren Egon Olsen-maner lykkedes det ham dog at holde sin cigar oven vande, mens arbejdstelefonen sank til bunds.

I de mange tv-talkshows, der spiller en stor rolle i tysk politik, har Laschet langt fra altid fremstået som en finsleben debattør. Den mere ligefremme, til tider næsten hyggeonkel-facon, er dog et af de stærkeste våben i hans arsenal, da han fremstår som en autentisk politiker. Uden tvivl er en del også planlagt på forhånd, så som hans "*nein, nein, nein...*"-bemærkning på teleprompteren i Aachen. Skoleeksemplet er hans kandidattale på partikongressen i Berlin. Til sidst i talen fremførte Laschet følgende: "Jeg ikke så god til at iscenesætte mig selv, men jeg er Armin Laschet, og mig kan I stole på"; helt ligesom minearbejderne kunne stole på hinanden 1000 meter under jorden.

Derefter fulgte en [selviscenesættelse og storytelling](#), der var en amerikansk politiker værdig. Pludselig stillede Laschet sig ved siden af talerstolen. Hånden gik ned i lommen, og Laschet fiskede en mønt frem, som hans far havde givet ham som lykkemønt lige inden landsmødet. Mønten var det kendingsmærke, som minearbejderne skulle hænge på en knagerække, når de var kommet helskindet op af minen. Og mens han demonstrativt holdt mønten frem, slog Laschet fast, at han havde besøgt sin far lige inden landsmødet: "Sig til dem, at de kan stole på dig", og Laschet fortsatte: "I dag drejer det sig om det vigtigste demokratiske spørgsmål: hvem kan man stole på? Det beslutter I i dag". Anekdoten gik ikke alene rent ind hos de delegerede fra Ruhr-området, men tilførte talen en nerve, som fik Merz og Röttgens taler til at fremstå som talepunkter, der var hæftet sammen i en ikke gennemtænkt rækkefølge.

Konkurrenten fra Hofbräuhaus

Umiddelbart skulle man tro, at det som tyskerne kalder "*die K-Frage*", altså hvem der skal blive kanslerkandidat for CDU, langt om længe er blevet besvaret med Laschets udpegelse som CDU-formand. Det er imidlertid langt fra tilfældet. CDU kan ikke udpege en kanslerkandidat til forbundsdagsvalget den 26. september, uden at det bayerske søsterparti, CSU, vender tommelfingeren opad. To gange i moderne tysk historie har CDU accepteret, at "lillesøster" CSU stillede med den konservative families fælles kandidat. Første gang var i 1980, hvor Helmut Kohl lod den stærke ministerpræsident i Bayern, Franz-Josef Strauss, blive fælles kanslerkandidat. I 2002 slog Merkel op i banen og sagde ja til, at kanslerkandidaturet gik til CSU-formand Edmund Stoiber. I begge tilfælde lykkedes det ikke for CDU/CSU at erobre kanslerposten.

Historiebogen styrker derfor Laschets chancer. Det samme gør det forhold, at CDU er repræsenteret med partimedlemmer og frivillige i 15 delstater, mens CSU kun er til stede i Bayern. Med andre ord: hvem skal påtage sig den sure tjans med at hænge valgplakater op? Dertil kommer, at Bayerns selvforståelse som "*Freistaat*" og det mest attraktive sted på jordkloden provokerer mange tyskere. Det er også i det lys, man skal se CSU-formand Markus Söders budskab om, at tyskerne ikke er klar til at blive regeret fra *Hofbräuhaus* i München.

For Markus Söder, der også er ministerpræsident i Bayern, taler imidlertid, at han fører med flere længder over Laschet i popularitetsmeningsmålinger. Hvor kun 12 pct. af tyskerne støtter Laschet, topper Söder listen med 43 pct. En af årsagerne er, at Söder har haft en mere sikker hånd i coronakrisen og fremstår som en politiker, der kan håndtere kriser (*Macher*). For Söder taler også, at han er "*mere laptop end Lederhosen*" for at citere Bayerns motto. Helt i modsætning til Franz Josef Strauss ses han sjældent i Lederhosen, ligesom han er protestant og kommer fra Nürnberg og derfor også refererer til sig selv som en fra Frankenlandet.

Kritikere fremfører imidlertid, at Söder er lidt af en kamæleon. Efter det dårlige delstatsvalg i Bayern i 2018, hvor han på udlændingepolitikken nærmest forsøgte at overhale AfD højre om, er han slået ind på ny midtsøgende kurs. Med andre ord: hvor det tidligere gjaldt om at lokke AfD-vælgere tilbage i folden, går han nu målrettet efter De Grønnes vælgere. Spørgsmålet er imidlertid, om han pludselig kan slå ind på en helt tredje kurs. Kort sagt: Er Söder én, man kan stole på?

Efter CDU's landsmøde har såvel Laschet som Söder påpeget, at de to først vil enes om en kanslerkandidat omkring påske, dvs. efter de afgørende delstatsvalg i Baden Württemberg og Rheinland-Pfalz den 14. marts. Intet tyder på, at en tredje mand pludselig kan gøre sine hoser grønne. Hos CSU er der ingen, der kan nå Söder til sokkeholderne, og i CDU har både Friedrich Merz og Jens Spahn spillet sig endegyldigt af banen. Merz ved at holde en dårlig tale og ved på trods af nederlaget til Laschet at "tilbyde" sig selv som ny erhvervsminister i Merkels regering. Med en parallel fra lottospillernes verden svarer det til, at man går efter at vinde en million i lotto og efter at have skudt forkert, giver Tysklands svar på Danske Spil et tilbud om "kun" at modtage 100.000 kr.

For Jens Spahns tilfælde skyldes hans exit fra kanslerkandidatfeltet, at han brød alle uformelle spillerregler på landsmøde. Pludselig tonede han frem på skærmen og holdt en flammende tale for Laschet, frem for at lade de delegerede stille spørgsmål til kandidaterne. Spahn har efterfølgende undskyldt, men det er næppe tilstrækkeligt. Med til billedet hører også, at den ellers så succesrige sundhedsminister har store vanskeligheder ved at få rullet den livsnødvendige Covid-19-vaccine ud i alle delstater.

Selvom det kan lyde uretfærdigt, kommer Laschets skæbne til at afhænge af delstatsvalgene i Baden Württemberg og Rheinland Pfalz. Söder skal imidlertid passe meget på, at han ikke pludselig brænder sine broer. Præcist fordi Bayern er det bedste sted på jorden, vil det blive taget Söder ilde op, hvis han går efter kanslerkandidaturet, men ikke vinder. Reelt kan det udløse en hård vælgerlussing ved delstatsvalget i Bayern i 2022. For at Söder kan udmanøvrere Laschet, kræver det derfor, at NRW-ministerpræsidenten fortsat står svagt i målingerne, taber begge delstatsvalg og slingrer i udenrigspolitikken så meget, at CDU nærmest må ned på knæ

for at overtale Söder. Eller for at omskrive Laschets karnevalstale: "Hvem kan være Deutschlands '*next Mutti*'?"; Markus, Markus, du må stille op".

Den 22. Januar blev Armin Laschet offentligt udpeget som CDU-formand. Da digitale valg ikke er lovlige i Tyskland, skulle de 1001 delegerede indsætte deres stemmer pr. post.

Fun-facts om Armin Laschet

- Ryger cigarillo af mærket Buena Vista.
- Kører E-go elbil i Aachen. Bilen hedder Konrad og er opkaldt efter Konrad Adenauer - den eneste kansler, som NRW hidtil har haft.
- Har en buste af Karl den Store stående på sit regeringskontor i Düsseldorf.
- Tilbragte i 2009 et weekendophold med hele familien i København.

Vil du vide mere om Armin Laschet og behersker tysk, skal du læse bogen "Der Macht Menschliche" af Tobias Blasius og Moritz Küpper, *Klartext*, 2020.